

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 144/22

Люксембург, 8 септември 2022 г.

Решение на Съда по съединени дела C-80/21—C-82/21 | D.B.P. и др. (Ипотечен кредит, изразен в чуждестранна валута)

Кредити, изразени в чуждестранна валута: ако потребителят се противопостави, националният съд не може да замести неравноправна клауза, свързана с обменния курс, с диспозитивна разпоредба от националното право

Ако не може да продължи да се изпълнява без тази клауза, договорът за кредит трябва да се обяви за нищожен

В Полша редица потребители сключват договори за ипотечен кредит, изразен в швейцарски франкове (CHF), с цел придобиване на недвижими имоти. На практика тези кредити са регистрирани в CHF и предоставени на разположение на потребителите в полски злоти (PLN) по курс „купува“ за CHF спрямо PLN, служещ за обменен курс. При издължаването на месечните вноски по кредитите обменният курс обаче съответства на курс „продава“ за CHF спрямо PLN.

Тези потребители предявяват пред Районен съд Варшава — Център искове с цел предвид Директивата относно неравноправните клаузи в потребителските договори да се установи неравноправността на клаузите, които са посветени на посочения по-горе механизъм за преобразуване и които са неразделна част от техните договори. Този съд иска да се установи дали Директивата допуска национална съдебна практика, съгласно която след като установи нищожността на неравноправна клауза, която се съдържа в потребителски договор и води до нищожност на договора в неговата цялост, националният съд може да замести клаузата, която е обявена за нищожна, като тълкува волеизявленията на страните, или като приложи спрямо неравноправната клауза, която е обявена за нищожна, диспозитивна разпоредба от националното право, дори потребителят да не иска договорът да остане в сила.

Освен това полският съд иска от Съда да му отговори дали при премахването на неравноправна клауза националният съд може само да отстрани истински неравноправната част от клаузата или, напротив, трябва да отстрани клаузата изцяло. Накрая той иска и уточнения относно началния момент на давностния срок за предявяване на правото на връщане, с което се ползва потребителят вследствие на премахването на неравноправна клауза.

С днешното си решение Съдът, на първо място, припомня, че изключителната възможност неравноправна клауза, която е обявена за нищожна, да се замени от националният съд с диспозитивна разпоредба от националното право се свежда до хипотезите, при които премахването на тази клауза би задължило съда да обяви недействителността на договора в неговата цялост, излагайки по този начин потребителя на особено неблагоприятни последици. Когато обаче потребителят е бил информиран за последиците, свързани с обявяването на пълната нищожност на договора, и се е съгласил с нея, не изглежда да е изпълнено условието обявяването на нищожността на договора в неговата цялост да го излага на особено неблагоприятни последици. Следователно **Директивата не допуска прилагането на национална съдебна практика, съгласно която след като установи нищожността на неравноправна клауза, която се съдържа в потребителски договор и води до нищожност на договора в неговата цялост, националният съд може да замести обявената за нищожна клауза с диспозитивна разпоредба от**

националното право, дори потребителят да се противопоставя на такъв подход.

Директивата също така не позволява обявена за нищожна неравноправна клауза да се замести с тълкуване от съответния съд, тъй като националните съдилища са длъжни само да не прилагат неравноправни клаузи, но не са овластени да изменят съдържанието им.

На второ място, Съдът отбелязва, че **Директивата не допуска национална съдебна практика, позволяваща на националния съд да премахне само истински неравноправната част от клауза, като същевременно запази останалата ѝ част действителна, когато такова премахване ще доведе до изменение на съдържанието на посочената клауза, като се засегне същността ѝ.**

На трето място, Съдът установява, че давностен срок за предявяване на правата потребителя може да бъде съвместим с правото на Съюза единствено ако потребителят е имал възможността да узнае за правата си преди този срок да започне да тече или да изтече. Противопоставянето на давностен срок на реституционен иск, предявен от потребител вследствие на премахването на неравноправна клауза, който срок започва да тече от датата на всяка изпълнена престация от този потребител, дори към съответните дати той да не е знаел за неравноправността на клаузата, обаче не може да осигури на потребителя ефективна защита. Следователно **правото на Съюза не допуска национална съдебна практика, позволяваща такъв подход.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

